

Následující text má sloužit jako informace pro učitele a studenty PřF a zabránit dohadům a nejasnostem okolo nové podoby bakalářských prací. Podává též informaci o podobě a zápisu předmětu „Projekt“.

Informace o nové podobě bakalářských prací a podobě předmětu „Projekt“

Nová úprava bakalářských prací byla přijata dne 31.5. 2007 kolegiem děkana a schválena dne 19. 6. 2007 akademickým senátem BF JU. Závazná je tedy pro studenty, kteří zahájili studium v akademickém roce 2007/2008. Využít ji však mohou v případě zájmu i studenti, kteří zahájili studium dříve. *Bakalářská práce* má podle nové úpravy charakter literární rešerše. Experimentální, terénní či jiná praktická práce je studentům nadále umožněna, a to zavedením nového předmětu s názvem *Projekt*.

Bakalářská práce je povinná pro všechny studenty bakalářského studia, *Projekt* si studenti zapisují podle vlastního zájmu a podle možností jednotlivých laboratoří či kateder/ústavů.

Bakalářská práce

Téma bakalářské práce si student volí po dohodě se školitelem nejpozději v pátém semestru bakalářského studia. Bakalářská práce má rešeršní charakter* - student v ní prokazuje schopnost vyhledat literární údaje k tématu, samostatně je prostudovat, kriticky zhodnotit a zpracovat v podobě rešerše. Tato rešerše by neměla být pouhým přehledem současného stavu problematiky, ale především její podrobnou analýzou naznačující hlavní problémy, otázky a možnosti dalšího výzkumu. (Povaha textu by se tedy měla blížit spíše úvodu odborné publikace, než „review“ k dané problematice; text bakalářské práce nebo jeho části může student využít při zpracování magisterské diplomové práce, pokud se bude zabývat podobným tématem).

Obhajoba Bakalářské práce probíhá podle dosud platných pravidel: Bakalářskou práci posuzuje oponent jmenovaný děkanem na návrh vedoucího katedry/ústavu. Obhajobu práce posuzuje komise jmenovaná děkanem na návrh vedoucího katedry/ústavu, jejímiž členy jsou také oponent a oborově příslušní členové zkušební komise pro státní závěrečné zkoušky.

-----
*Týká se odborných oborů i oborů zaměřených na vzdělávání budoucích učitelů; u profesních oborů (Péče o ŽP, Biomedicínská laboratorní technika) má bakalářská práce povahu experimentálně zaměřeného projektu.

Komentář k podobě bakalářské práce

Bakalářská práce je čistě rešeršní povahy. Jejím smyslem není podat pouze popis současného stavu v určitém oboru či tématicky vymezeném problému (tj. typ odborného „review“, jak jej známe z odborných časopisů). Cílem bakalářské práce je naučit studenta používat literaturu nejen k získání přehledu o současném stavu, ale především k pochopení smyslu daného výzkumu, formulování otázek vyplývajících ze současné situace a vytvoření představy o tom, co by bylo vhodným předmětem dalšího výzkumu.

Vzhledem k rozdílům mezi jednotlivými obory není účelné předepisovat jednoznačnou a závaznou podobu bakalářské práce. Lze samozřejmě pro školitele při zadávání práce a pro oponenty při posuzování práce vytvořit jakási orientační kritéria.

Množství zpracované literatury. Rešerše by měla především syntetizovat údaje z různých *původních* vědeckých prací a hodnotit je ve vzájemném kontextu – to lze samozřejmě provést jen po přečtení smysluplného minimálního množství prací (cca 5, při menším počtu prací začne být rešerše nutně pouhým výtahem). Zkušenost z dosavadních bakalářských prací napovídá, že by měl školitel po studentovi vyžadovat zpracování okolo 10-15 odborných prací.

Strukturu práce. Bakalářská práce by měla ideálně být postavena tak (nikoliv ve smyslu formálního členění, ale věcného obsahu), aby z ní pro čtenáře čtenáře (oponenta) plynuly poměrně jasné odpovědi na otázky typu: *Co je vůbec smyslem a motivací tohoto tématu? Co se v současné době ví a co ne?. Nakolik jsou literární údaje v zájemném souladu nebo rozporu? Co a proč jsou nejzajímavější otázky a problémy, na které by bylo dobře se zaměřit?* (lze předpokládat, že značná část studentů bude právě tady navazovat svojí magisterskou prací, ale samozřejmě tomu tak nemusí nutně být). *Které ze současných postupů a metod taková řešení umožňují?*

Rozsah práce. Je pochopitelné, že různá témata vyžadují různě obsáhlé zpracování. Aby práci bylo možné skutečně posoudit, měla by však mít jistý minimální rozsah. Za ten lze považovat cca 10 stran při standardním řádkování a fontu, tj. cca 40 tis. znaků. Práce by neměla přesahovat 30 stran.

Obhajoba. Největší potíže nastanou zcela jistě při obhajobách – na tento typ prací nejsme zvyklí, zatím se oponent zajímal hlavně o to, zda je vlastní experimentální práce udělána a interpretována dobře. O úvodu řekl maximálně, že je příliš podrobný, stručný, s překlepy, apod.

Lze tedy předpokládat, že se celý proces obhajob se zrychlí a zjednoduší. To by mělo v případě další dohody umožnit společnou organizaci obhajob v rámci např. biologických oborů, nebo alespoň několika kateder (a tedy i porovnávání jednotlivých oborů a ustálení alespoň trochu jednotného systému hodnocení). Odborně zajímavé, ale z hlediska obhajob často komplikující a zdlouhavé debaty týkající se experimentální podstaty věci se tak přesunou do katedrami pořádaných „obhajob“ projektů.

Pro usnadnění práce oponentů (ani oponenti nejsou zvyklí hodnotit tento typ prací) a lepší srovnatelnost různých prací bude účelné připravit pro oponentské hodnocení "dotazník" či alespoň odkázat oponenty na tento komentář, kde jsou základní požadavky formulovány.

Projekt

Studenti se zájmem o „experimentální“ práci (tedy práci v laboratoři, terénu, apod.) si mohou zapisovat nově zavedený volitelný předmět *Projekt*. Ten má vlastní kreditní hodnocení (2 kreditní body za semestr, celkem tedy až 12 bodů za bakalářské studium) a student v něm řeší praktický úkol na zadané téma. Školitel *Projektu* může, ale nemusí být shodný se školitelem *Bakalářské práce*. *Projekt* končí v každém semestru zápočtem, který zapisuje školitel *Projektu* a prezentací na semináři katedry/ústavu (podobu a podmínky prezentace určuje katedra/ústav).

Následující údaje vyplývají z povahy *Projektu* a z diskusí vedených na kolegiu děkana i jednání senátu. Studentům i školitelům mohou sloužit jako vodítko k upřesnění některých potenciálně nejasných situací.

- Student si zapisuje předmět *Projekt* až po dohodě se školitelem *Projektu* na základě jednoduchého zadávacího protokolu. Zapsání *Projektu* je tedy limitováno kapacitou jednotlivých školitelů a laboratoří.

- Vlastní práce na *Projektu* se může, ale nemusí tématicky shodovat se zadáním bakalářské práce.
- Student si může *Projekt* zapsat v každém semestru bakalářského studia a získává za něj v každém semestru dva kredity. Zapsat si jej může ve všech semestrech bakalářského studia u téhož školitele, nebo si v rámci *Projektu* může vyzkoušet práci v různých oborech a na různých tématech. V daném semestru si student může zapsat nejvýše jeden projekt. Student tedy může (teoreticky) řešit v průběhu standardní doby bakalářského studia (3 roky) až 6 různých projektů. Tentýž projekt může student řešit i déle než jeden semestr. Zadávací protokol projektu obsahuje i časový harmonogram, z něhož je zřejmé, jak dlouho se daný projekt má řešit.
- Data získaná v průběhu bakalářského studia v rámci *Projektu* může student použít v magisterském studiu jako součást magisterské diplomové práce. (Zřejmě jeden z nejvýznamnějších důsledků nové úpravy – umožňuje vytvoření kvalitních magisterských prací i v oborech, které vyžadují získání většího množství dat, několikasezónní práci, apod.).

prof. RNDr. Václav Hypša, CSc.

doc. RNDr. Šárka Klementová, CSc.

prof. ing. Miloslav Šimek, CSs.

Č. Budějovice 29.listopadu 2007